МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва практики	Розвиток творчих здібностей молодших школярів
Викладачі	доц. Бай І.Б.
Контактний телефон викладача	(034) 2570010, 0674160563
E-mail викладача	igor.bai@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС_90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 2 години на тиждень (четвер, 16.00 год., 610 ауд.)

2. Анотація

Курс «Розвиток творчих здібностей молодших школярів» спрямовано на підготовку майбутніх учителів початкових класів, здатних до розвитку творчої особистості учня; оволодіння ними теорією і практикою художнього виховання учнів молодшого шкільного віку на заняттях з образотворчого мистецтва та на інших навчальних заняттях, формування у них готовності до розвитку творчих здібностей учнів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Розвиток творчих здібностей молодших школярів» є формування готовності майбутніх учителів до розвитку творчих здібностей в учнів молодшого шкільного віку.

Основними цілями вивчення дисципліни є підготовка фахівців, які володіють:

- уміннями визначення оптимальних умов для розвитку і самореалізації особистості учнів молодшого шкільного віку;
- теорією і практикою художнього виховання учнів;
- практичними й методичними навичками проведення уроку;
- креативним педагогічним мисленням, здатністю до інноваційної діяльності та саморозвитку.

Завданням курсу також є формування творчої ініціативи у випускників, засвоєння специфіки та закономірностей методики викладання образотворчого мистецтва.

4. Програмні компетентності та результати навчання
Загальні компетентності: ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії. ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Спеціальні (фахові) компетентності: СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово. СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності. СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність. СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти. СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій. СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.
СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.
СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.
СК-13. Здатність до формування у здобувачів початкової освіти інфомедійної грамотності, критичного мислення та умінь аналізувати медійну інформацію.
СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища

Програмні результати навчання:

ПР-03 Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
ПР-04 Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.
ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.
ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.
ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.
ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин

лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
7	013 - Початкова освіта	Четвертий	Вибірковий

Тематика			
Тема	Кількість годин		
	лекції	семінарські заняття/практичні	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Розвиток творчого потенціалу молодших школярів засобами інноваційних технологій	2	2	6
Тема 2. Теоретичні та практичні основи викладання образотворчого мистецтва з урахуванням вимог освітньої галузі «Мистецтво».	2	2	6
Тема 3. Загальні теоретичні питання. Загальні засади педагогічних технологій.	2	2	12
Тема 4. Підготовка майбутнього педагога до керівництва образотворчою діяльністю дітей молодшого шкільного віку. Сучасні психолого-педагогічні засади навчання дітей образотворчому мистецтву.	2	4	12
Тема 5. Зміст, форми та методи керівництва образотворчою діяльністю учнів молодшого шкільного віку.	2	4	12
Тема 6. Художньо-естетичний розвиток учнів молодшого шкільного віку засобами образотворчого мистецтва.		6	12

ЗАГ.:	10	20	60

6. Система оцінювання практики	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів (50 відсотків). Залік – максимально 100 балів (50 відсотків).
Вимоги до письмових робіт	Студент повинен виконати підсумкову контрольну (тестову) роботу для перевірки сформованої фахової компетентності, що складається з теоретичних питань, практичних завдань та творчої роботи.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 100 балів. До практичних занять студенти готують практичні завдання у письмовій формі (рукописні чи друковані) та презентують їх за допомогою мультимедійних пристроїв.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов’язковим є виконання індивідуальних практичних завдань з використанням цифрових технологій за темою.
Підсумковий контроль	Залік (тест) Форма здачі: письмово.

7. Політика

Виконання завдань, пропуски та відпрацювання

Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентацій

результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному

студенту і кожній студентці індивідуально. Неприпустимі плагіат та списування. Пропущені лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу є обов’язковим, що перевіряється за допомогою тестування. Практичні самостійні завдання кожен студент повинен виконати обов’язково. Консультації до виконання самостійної роботи можна отримати щосереди в аудиторії 610.

8.Рекомендована література

Основні джерела

1. Качак Т., Круль Л., Бай І. Веб-квест як засіб інтеграції мовно-літературної та мистецької освіти студентів ЗВО. *Перспективи та інновації науки. Серія "Педагогіка". Серія "Психологія". Серія "Медицина "*. 2025. Вип. 7(53). С. 461 - 473. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7(53)-461-473
2. Lemko, H., Kachak, T., Voroshchuk, O., Didukh, I., Mochan, T. & Bai, I. (2021). Formação de valores morais nos alunos: métodos eficazes do diagnostico. *Laplage Em Revista*. 7(3B). p.556–568. https://doi.org/10.24115/S2446-6220202173B1597p.556-568
3. Klepar, M., Khomyak, H., Kurkina, S., Ishchenko, L., Bai, I., Lashkul, V., & Bida O. (2022). Application of Art Therapy with Usage of Distance Education in the Process of Specialists Professional Training. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 22(9). p.251–257.DOI:https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.35. http://paper.ijcsns.org/07_book/202209/20220935.pdf
4. Lutsan N., Struk A., Barylo S.,Bai I., Varvaruk M.(2020). Lexical and folk knowledge competence as a component of future primary school teachers professiona.l speech.*Revista Inclusiones*. Volumen 7. Numero Especial Abril/Junio. 2020. pp. 367–378.
5. Бай І., Максименко Н., Салига Н. Системний підхід до процесу формування креативної компетентності майбутніх педагогів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка.* 2021. 40. С.192–199.
6. Бай І., Барило С., Максименко Н. Міжпредметна інтеграція як засіб розвитку пізнавальної активності молодших школярів. *Імідж сучасного педагога.* № 3 (204). 2022. С.115–120.
7. Бай І., Романишин Р., Хімчук Л. (2021). Організація фахової підготовки майбутнього вчителя засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. Випуск 31. 2021/11/26. С.367–375.
8. Образотворче мистецтво. 1-7 класи: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів / Полякова Г.А. та ін.; за ред. Полякової Г.А. Харків: «Скорпіон», 2001. 160 с.
9. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі / Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової.Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.
10. Електронні версії підручників для 1–4 класів. URL : https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/
11. Закон України «Щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» № 2541-УШ від 06.09.2018.
12. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.- метод. посіб. Львів : Світ, 2019. 136 с. URL : https://lib.imzo.gov.ua/navchalno metodichn-posbniki/dlya- pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy posbnik-nova-ukranska-shkola- organzatsya-dyalnost-uchnv-pochatkovikh-klasv zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt- krik-m-yu-danilova-l-/
13. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. 2016. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska shkola-compressed.pdf
14. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с. URL : https:// https://www.e-litera.com.ua/upload/grade- 0/nus-poradnyk.pdf
15. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції 37 постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF

Допоміжні джерела:

16. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки у школі : навч.-метод. Посібник. Київ : ІЗМН, 1997. 312 с.

17. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І.Дичковська. Київ, 2014. 352 с.
18. Кашуба Л.І. Образотворче мистецтво в початковій школі : монографія. Тернопіль: Мальва, 2011. 55 с.
19. Масол Л.М. Ігрові художньо-педагогічні технології у процесі викладання інтегрованого курсу „Мистецтво” . *Початкова школа*. 2007. №1. С.46–55.
20. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. 1-2 класи. *Нова українська школа* : вебсайт. URL: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/1tipova-osvitnya-programa-rozroblena-pid-kerivnitstvom-oya-savchenko.docx (Дата звернення: 21.04. 2019)
21. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. 3-4 класи. *Нова українська школа :* вебсайт. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2018/10/10/tipova-osvitnya-programa-3-4-klas-proekt-1.docx (Дата звернення: 21.04. 2019)
22. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. Цикл І. *Нова українська школа :* вебсайт. URL: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/tipovaosvitnyaprograma-1.doc (Дата звернення: 21.04. 2019)
23. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. Цикл ІІ. *Нова українська школа :* вебсайт. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2018/10/10/programa-3-4-proekt-2.doc (Дата звернення: 21.04. 2019)

Викладач Ігор БАЙ